

Avdelningen för statistik och register
Tobias Engberg

Kvalitetsdeklaration

Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2023

Ämnesområde

Socialtjänst

Statistikområde

Äldre och handikappomsorg

Produktkod

SO0309

Referenstid

Sista dagen varje månad from januari 2014 tom december 2023. Fokus på oktober månad 2023.

Innehållsförteckning

Kvalitetsdeklaration	1
Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2023	1
Ämnesområde	1
Statistikområde	1
Produktkod	1
Referenstid	1
Innehållsförteckning	2
Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	5
3 Aktualitet och punktlighet	5
3.1 Framställningstid	5
3.2 Frekvens	5
3.3 Punktlighet.....	5
4 Tillgänglighet och tydlighet	5
4.1 Tillgång till statistiken	5
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	5
4.3 Presentation	5
4.4 Dokumentation	5
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	6
5.1 Jämförbarhet över tid.....	6
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	6
5.3 Sam användbarhet i övrigt	6
5.4 Numerisk överensstämmelse	6
Allmänna uppgifter	6
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	6
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	6
C Bevarande och gallring	6
D Uppgiftsskyldighet	6
E EU-reglering och internationell rapportering	7
F Historik	7
G Kontaktuppgifter	7

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken används i första hand som underlag för nationell uppföljning och utvärdering, för jämförelser mellan kommuner och som allmän information.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Syftet med statistiken är att belysa omfattningen av insatser som ges till äldre personer, 65 år eller äldre, enligt socialtjänstlagen (2001:453) (SoL). Statistiken används av statliga och kommunala myndigheter för planering, utvärdering och uppföljning av verksamheten. Den ger även underlag för forskning, opinionsbildning och politisk verksamhet.

1.2 Statistikens innehåll

Personer, 65 år och äldre som var beviljade insats enligt 4 kap. 1 eller 2a §§ (SoL).

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen består av samtliga personer som i Sverige var beviljade en eller flera insatser enligt 4 kap. 1 eller 2a §§ (SoL). Insatsen ska vara påbörjad. Objektet är var och en av personerna i målpopulationen.

1.2.2 Variabler

- Personen bodde i ordinärt, särskilt eller annat boende.
- Beslutet avsåg hemtjänst.
  - Antal beviljade hemtjänsttimmar per månad.
  - Beslutet om hemtjänst avsåg service.
  - Beslutet om hemtjänst avsåg personlig omvårdnad.
- Beslutet avsåg matdistribution inom eller utanför hemtjänst.
- Beslutet avsåg trygghetslarm inom eller utanför hemtjänst.
- Beslutet avsåg ledsagning inom eller utanför hemtjänst.
- Beslutet avsåg avlösning av anhörig i hemmet inom eller utanför hemtjänst.
- Beslutet avsåg boendestöd.
- Beslutet avsåg dagverksamhet.
- Beslutet avsåg korttidsplats.
  - Personen var på plats den 31 oktober.
  - Antal dygn personen var på korttidsplats under oktober.
- Beslutet avsåg kontaktperson.
- Beslutet avsåg kontaktfamilj.
- Beslutet avsåg annat bistånd inom äldreomsorg.
- Beslutet togs utan föregående behovsprövning.
- Kommun som fattat biståndsbeslutet.
- Ålder vid årets slut.
- Juridiskt kön.

1.2.3 Statistiska mått

Antal personer med respektive insats, antal personer med respektive insats i förhållande till antal personer i befolkningen samt antal timmar/dygn med insats.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisning görs för riket, län och kommun. Vidare har redovisning gjorts fördelat på åldersgrupper och kön.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser huvudsakligen oktober månad och 31 oktober 2023, eller närmaste tillgängliga månaden för kommuner där data för oktober saknas, men data redovisas även för alla månader 2015–2023.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten och den statistiska kvaliteten i de insamlade uppgifterna kan variera mellan olika kommuner. Kvaliteten beror bland annat på hur väl kommunernas IT-system anpassats för registrering och uttag av uppgifter, hur olika insatser definieras och avgränsas i kommunerna, hur rutiner för registreringen av uppgifterna fungerar och noggrannheten i behandlingen och granskning av uppgifterna i kommunerna och på Socialstyrelsen. Socialstyrelsen bedömer att tillförlitligheten är tillräckligt god för statistikens avsedda användning.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken har samlats in för 2013 nuvarande form, men bedömdes inte att ha tillräckligt god kvalitet för att publiceras som officiell statistik. Sedan 2014 anses kvaliteten vara tillräckligt god för publicering, men de tidigare problemen gör att jämförelser med tidigare år svåra att göra.

2.2.1 Urval

Inga urval görs. Alla beslut som påbörjats, pågått eller avslutats under året ingår.

2.2.2 Ramtäckning

I vissa kommuner är verksamheten som ger den här typen av insatser uppdelad på två förvaltningar och då kan den ena förvaltningen ha missat att skicka in uppgifter utan att Socialstyrelsen uppfattat bortfallet.

2.2.3 Mätning

I de kommentarer som kommunerna lämnade i samband med uppgiftslämnandet finns ingen indikation på att enkäten eller insamlingsmetoden skulle ha inneburit stora problem.

2.2.4 Bortfall

Ett visst svarsbortfall finns. För de månader vi saknar data ifrån en kommun har data ifrån samma kommuns närmast rapporterade period (före eller efter) imputerats innan data redovisas. Imputering har också använts i de fall då en kommun rapporterat på ett sätt som kan bedömas vara felaktigt. I publicerad fil med tabeller finns uppgift om när imputering använts.

2.2.5 Bearbetning

Vid kommunens inlämning av uppgifter har kontroll gjorts för giltiga variabelvärden och logiska kontroller mellan uppgifter. I bearbetningar på Socialstyrelsen har dubblettkontroller inom kommuner och mellan kommuner vid aggregering till högre nivå än kommun gjorts. Personer som var avlidna innan mättdpunkten har rensats bort vid statistikbearbetningarna.

2.2.6 Modellantaganden

Vid misstankar om bortfall eller vid kvarstående fel efter genomförda rättningar har berörda uppgifter/variabler utgått ur statistikredovisningen. Inga modellantaganden har gjorts.

2.3 *Preliminär statistik jämförd med slutlig*

Ingen preliminär statistik publiceras.

3 **Aktualitet och punktlighet**

3.1 *Framställningstid*

Det tar ca fyra månader från sista mätdatum i december till publicering av statistiken.

3.2 *Frekvens*

Statistiken samlas in tolv gånger per år, alltså månadsvis. Den officiella statistiken för referensåret publiceras en gång per år.

3.3 *Punktlighet*

Publiceringen sker vid planerat publiceringsdatum.

4 **Tillgänglighet och tydlighet**

4.1 *Tillgång till statistiken*

Statistiken publiceras på Socialstyrelsens webbplats. Information om publiceringen förmedlas även i Socialstyrelsens nyhetsbrev.

4.2 *Möjlighet till ytterligare statistik*

Användare kan efterfråga en specialbearbetning på beståndsregistret genom att kontakta Socialstyrelsen för att efterfråga ytterligare uppgifter. Uppgifterna i registret är sekretesskyddade enligt lag. Tillgång till registerdata kan dock erhållas efter särskild prövning hos Socialstyrelsen.

4.3 *Presentation*

Statistiken presenteras i ett faktablad, både på svenska och engelska, med årets viktigaste iakttagelser och en Excel-fil med tabeller och texter.

4.4 *Dokumentation*

Undersökningarna finns dokumenterade hos statistikproducenterna och Socialstyrelsen.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Sedan 2013 samlas uppgifter in om enbart verkställda beslut. Det gör att jämförelser med uppgifter från 2012 och tidigare som avser alla fattade beslut inte lämpar sig. För vissa variabler kan man dock se att skillnaden i antal är väldigt liten.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

I rapporten jämförs kommuner, län och riket samt kön, ålder och mättidpunkter. Det förekommer inga svårigheter i jämförbarheten mellan dessa grupper.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Registret är personnummerbaserat och kan således användas till sambearbetningar med andra personnummerbaserade register. Uppgifterna i statistiken används ofta tillsammans med kostnader för socialtjänstinsatser samt uppgifter om vissa sjukdomar eller LSS-insatser.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Den numeriska överensstämmelsen är god.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken i dess nuvarande form med månadsvis inrapportering har redovisats som officiell statistik sedan 2015.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

Gallringsföreskrifter finns i RA-MS 2001:40 (Riksarkivets myndighetsspecifika föreskrift). Det innebär att registret inte gallras.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99), förordningen (1981:1370) om skyldighet för socialnämnderna att

lämna statistiska uppgifter samt ändringsföreskrift (2013:31) om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter.

E EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering saknas på området.

F Historik

Syftet med statistiken är att belysa omfattningen av vissa kommunala insatser enligt socialtjänstlagen riktat mot personer 65 år eller äldre. Fram till 1994, ansvarade Statistiska centralbyrån för officiell statistik om äldre- och handikappomsorg. För statistikåren 1994–2006 baserades statistiken på mängduppgifter. Statistikåret 2007 införde Socialstyrelsen en personnummerbaserad uppgiftsin-samling som underlag för officiell statistik om äldre- och handikappomsorgen. Sedan 2013 har Socialstyrelsen samlat in uppgifter om insatserna varje månad.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Socialstyrelsen
Kontaktperson	Tobias Engberg
E-post	sostatat@socialstyrelsen.se
Telefon	075-247 30 00 (växel)